

Minister MenW
Minister IenW

RWS Bestuursstaf

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20906
2500 EX Den Haag
T 088 797 0050
F
www.rijkswaterstaat.nl

Contactpersoon

[Redacted contact information]

Datum

11 december 2019

Kenmerk

RWS-2019/44570

Bijlage(n)

1

beslisnota

Thermisch Gereinigde Grond, voortgang
inventarisatie Rijkswaterstaat, rapport Tauw
vervolgfase controleonderzoek

Inleiding

In mijn nota van 14 december 2018 (RWS-2019/50760) heb ik u geïnformeerd over het inventariserend onderzoek naar TGG in de werken van Rijkswaterstaat (RWS).

Het rapport is in 2019 gereed gekomen en nu werkt RWS aan de opzet van een vervolg. Met de resultaten van het inventariserend onderzoek is nu een overzicht en een ranking van locaties voorhanden waar TGG in werken van RWS is toegepast. Tijdens het onderzoek zijn alle beschikbare papieren en digitale bronnen bestudeerd om een goede inschatting te kunnen maken voor een aanpak. Op deze basis kan echter nog geen uitspraak worden gedaan over het al dan niet daadwerkelijk optreden van effecten ten gevolge van de aanwezigheid van TGG in de geïnventariseerde RWS werken. Vanuit de zorgplicht en om over eventuele effecten een uitspraak te kunnen doen, werkt RWS op dit moment aan de opzet van een vervolg door middel van een uit te voeren controleonderzoek.

Het controleonderzoek op locatie is nodig om te constateren of er rond de toegepaste TGG in werken daadwerkelijk effecten zijn te meten. Vervolgens kan bepaald worden of/en zo ja welke maatregelen nodig zijn.

Het liggende rapport bevat veel inhoudelijke informatie waaraan nog géén conclusies kunnen worden ontleend over eventuele effecten van de TGG. Vanwege de complexiteit van de effectmeting, vergt het opzetten van een dergelijk vervolgonderzoek een gedegen voorbereiding. Dat is in Q1 2020 gereed. Ik stel u daarom voor dat u in Q1 2020 de Tweede Kamer informeert over het bijgevoegde rapport met het vervolgperspectief van de opzet en uitvoering van het controleonderzoek. Het is echter ook mogelijk dat u het rapport samen met een uitleg over wat op dit moment op basis van het onderzoek bekend is, zo snel als mogelijk aanbiedt aan de Tweede Kamer.

Besluit:

1. U stuurt in Q1 2020 het Inventariserend onderzoek TGG samen met de uitgewerkte opzet van het inhoudelijke vervolg: een uit te voeren controleonderzoek naar de TK.

2. U stuurt het Inventariserend onderzoek TGG ter informatie met een begeleidende brief over het vervolgproces naar de TK.

RWS-2019/44570

Vervolg, middelen en communicatie

De daadwerkelijke start van de uitvoering van het controleonderzoek is naar verwachting in de loop van 2020.

Er worden voorbereidingen getroffen voor de communicatie over het vervolg door middel van het controleonderzoek.

Wanneer tussentijds externe communicatie nodig is zal RWS de volgende hoofdlijn hanteren:

RWS is beheerder van areaal en heeft als zodanig een zorgplicht. Na de berichtgeving rond de thermisch gereinigde grond en ATM Moerdijk, heeft RWS onderzocht waar de TGG ligt. Om eventuele effecten van de toepassing uit te kunnen sluiten werkt RWS aan een vervolgaanpak met een controleonderzoek. Wanneer areaal in beheer is overgedragen zal RWS de huidige beheerder informeren en op verzoek (onder)steunen met kennis.

In de toelichting treft u nadere informatie aan over de achtergrond en het rapport.

[Redacted]

[Redacted]

Toelichting

In het kader van hergebruik is in de werken van Rijkswaterstaat thermisch gereinigde grond (TGG) toegepast. In 2017 werd duidelijk dat de TGG van producent ATM milieuproblemen kan veroorzaken. Naar aanleiding van de TGG in de Westdijk van het Waterschap Vallei en Veluwe en de dijk bij Perkpolder van RWS, heeft RWS de toepassing van TGG in haar werken stopgezet. RWS is in overleg met DGWB en ILT over de verbetering van de regelgeving en werking in de keten.

Voor werken waar TGG is toegepast geldt de zorgplicht. Om de zorgplicht in te vullen heeft RWS vanaf 2017 het bijgevoegde inventariserende onderzoek uitgevoerd.

Eerst is een overzicht opgesteld van de werken waarbij tevens is nagegaan of deze in beheer zijn van RWS dan wel dat er sprake is van een werk dat in beheer was van RWS. In 2018 is het adviesbureau Tauw bijgeschakeld.

Het inventariserende onderzoeksrapport analyseert met een Multi Criteria Analyse de verkregen informatie van de totaal 30 werken (overzicht blz 8/9). Het eindtotaal is lager. Drie RWS werken bevatten geen TGG, één locatie 'Beelen' blijkt géén werk te zijn, één werk (Krimpen aan de Lek) blijkt dubbel in de lijst opgenomen. Dat brengt het totaal op 26 werken. Daarnaast wordt één werk in de lijst (dijk Perkpolder) al gemonitord en is reeds bekend.

De verzamelde informatie is gebruikt voor een kwalitatieve beoordeling van mogelijke effecten. Daarbij is een onderlinge rangorde van de werken gemaakt met de kans van optreden van effecten. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar twee effecten:

- verspreiding van stoffen uit de TGG naar de omgeving welke effect kunnen hebben op de bodem- en grondwaterkwaliteit en daarmee op gebruiksfuncties;
- deformatie (bijv. scheurvorming of afschuiving) door het civieltechnisch gedrag van de TGG al dan niet in samenspel met de instabiliteit van de onderliggende bodem.

Over de milieuhygiënische en civieltechnische kwaliteit van de TGG die in de RWS-werken is toegepast is wel enige informatie bekend maar dit is onvoldoende om harde conclusies te kunnen trekken of er daadwerkelijke effecten per werk optreden. Het inventariserend onderzoek geeft dus slechts een beeld en een onderlinge rangorde van de RWS-werken op grond van de ingeschatte kans op het optreden van de twee eerder genoemde effecten.

Of er daadwerkelijk een effect te constateren is, kan alleen door de uitvoering van controleonderzoek ter plekke worden vastgesteld. RWS werkt op basis van het inventariserend onderzoek aan de vervolgaanpak voor het controleonderzoek in de periode 2020 – 2023. RWS neemt de resultaten van de ranking in het inventariserend onderzoek (blz 64 rapport) als vertrekpunt. De geïnventariseerde top 5 rangorde RWS-werken is:

- A4 Omlegging Steenberg;en;
- A5 Westrandweg Amsterdam;
- Groote Zaag bij Krimpen a/d Lek;
- A2 Rondweg Den Bosch;
- A7 Hoorn afrit 9.

Het staat nog niet vast of deze geïnventariseerde rangorde ook definitief gehanteerd wordt. Met het oog op een doelmatige aanpak wordt bij de opzet van

het controleonderzoek nog eens extra gekeken naar de werken, de beschikbare informatie en de weging van de effect bepalende factoren.

Daarbij moeten afwegingen worden gemaakt over de mate van fasering van het controleonderzoek, bijvoorbeeld:

RWS-2019/44570

- De eerste fase te concentreren op het onderzoeken van het verspreidingseffect bij de werken.
- Een keuze tussen volledig onderzoek per locatie of een scan van alle locaties op deel-aspecten.

Ook dient bezien te worden of de gelijke weging van de effect-bepalende factoren in de Tauw ranking tot de meest betrouwbare inschatting van de kans van optreden van eventuele effecten leidt. Overigens is tot nu toe niet bekend wat de directe oorzaak van de vervuilde TGG bij Perkpolder en Westdijk is geweest. Dit kan hebben plaatsgevonden tijdens de productie, opslag en vervoer. Meer zicht hierop kan ook leiden tot bijstelling van het controleonderzoek.

Door eerst met de top 5 rangorde van RWS-werken te beginnen kan ervaring worden opgedaan met de opzet en uitvoering van het onderzoek, om daarmee een meest optimale aanpak voor het verdere onderzoek van de overige RWS-werken te verkrijgen.

De ervaring met de dijk bij Perkpolder leert dat onderzoek veel tijd kost omdat processen in de grond langzaam werken. Zo vertoont bijvoorbeeld de TGG in de dijk bij Perkpolder op dit moment géén effecten. Desalniettemin wordt dit werk zekerheidshalve over langere tijd gemonitord.

Pas na het controleonderzoek kan per werk een inhoudelijke afweging worden gemaakt over eventuele passende vervolgmaatregelen. Het nemen van eventuele maatregelen kan complex worden als tijdens de uitvoering van het controleonderzoek ook pfas wordt gemeten met een waarde boven de norm.

De kosten van eventuele maatregelen zijn op dit moment niet te benoemen, dit vereist eerst dat er inzicht is in de effecten. De bandbreedte van maatregelen varieert van niets doen tot monitoren, maatregelen ter plekke nemen of opnieuw construeren van het werk.

Het aantal locaties en de afweging over maatregelen, vragen samenwerking rond beleid, omgeving en handhaving. DGWB, RWS en ILT zullen in de aanpak dan ook gezamenlijk optrekken.